

In beweging blijven

Al ruim voor covid klonken landelijk zorgwekkende geluiden over de toekomst van de zorg met termen als 'zorgkloof', 'dubbele vergrijzing' en 'tweedeling in de maatschappij'. Tijdens de pandemie werden deze problemen in een stroomversnelling zichtbaar. De grote uitdagingen en het persoonlijk leed maakten in deze periode diepe indruk. De positieve kracht die ontstond en de wijze waarop zorgmedewerkers en -organisaties hun grenzen verlegden om de crisis het hoofd te bieden, waren evenzo indrukwekkend. Na covid bleek de zorgkloof niet langer een toekomstig doemscenario, maar een dagelijkse realiteit. Een stijgende complexe zorgvraag en toenemende sociaal maatschappelijke vraagstukken botsen op een stagnerend aantal zorgprofessionals en een toenemend financieringsvraagstuk. De integrale weg richting oplossing leek na covid gelukkig geen utopie. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) bood een mooie belofte; samenwerking tussen domeinen met als doel zorg die past bij de specifieke behoeften van de patiënt.

Twee jaar later nemen twijfels toe. Zijn we wel op de goede weg om de ambities te realiseren?

Versnippering versus focus

Het aantal regionale overlegtafels is enorm toegenomen. De inspanning om transformatiegelden te ontvangen, benodigd om essentiële veranderingen door te kunnen voeren, overschaduwde de focus op daadwerkelijke zorginhoudelijke verbetering. Velen van ons zijn druk met de impactanalyse waar de nadruk ligt op concentratie van zorg met als belangrijk doel de kwaliteit van oncologische en vaatchirurgische zorg te verhogen. Ondertussen krijgt de broodnodige 'tegenhanger', spreiding van zorg, maar moeilijk gezicht. Kwalitatief trachten we er woorden aan te geven. Voor kwantitatieve analyses is het systeem van zorg en welzijn in de regio's complex. Het aantal factoren lijkt te groot om de echte effecten van concentratie van een klein deel van de zorg op het bredere geheel van zorg goed te overzien.

Het doel van IZA is de brede toegankelijkheid en kwaliteit van zorg in de gehele zorgpiramide te borgen. Gedreven door een schijnbaar onstuitbare beweging dreigen we onze aandacht en energie echter te verleggen van zorginhoudelijke vernieuwing naar een almaar groeiende systeemwereld.

In de basis van de zorgpiramide, waar zorg en sociaal domein elkaar raken, groeit de complexe zorgvraag van o.a. ouderen, mensen in kwetsbare sociaal-economische posities of mensen met psychische problematiek. Preventie, integrale zorg en zorgvernieuwing moeten hier leidend zijn. Op deze groep zorgvragers passen geen generieke volumennormen, zij zijn gebaat bij zorg op maat met oog voor specifieke en complexe hulpvragen die juist moeten leiden tot passende zorg.

De koers voor 2025: terug naar de basis

Het is van cruciaal belang om in 2025 de beweging naar integrale, passende zorg voor het groeiend aantal zorgvragers niet piepend tot stilstand te laten komen. Uit de vele hartenkreten die worden gedeeld, blijkt het urgentiebesef hoog. Er is een besef dat het anders moet en dat ieder over de eigen schaduw heen dient te stappen. Dit vraagt om in gesprek te gaan met een open mind, oprechte interesse in elkaars inzichten en om elke uitdaging of zorg over de 'eigen' patiënten op tafel te mogen leggen. Deze juiste en helpende dialoog vraagt ook om elkaar kennen, groeiend begrip en groeiend vertrouwen; precies datgene waar onze ziekenhuizen lokaal met direct betrokken partners zo hard mee bezig zijn. En precies dat waar zij alle steun en facilitering bij kunnen gebruiken. Er is aandacht nodig voor de gehele zorgpiramide, naast hoogcomplexiteit oncologische en vaatchirurgische zorg ook voor brede acute, chronische, multimorbide, palliatieve en geestelijke zorg. In het streven naar passende zorg voor ieder die dat nodig heeft moet de gezamenlijke beweging terug naar zorginhoud, naar zorgvernieuwing, zeker in de brede basis.

Een serie verhalen

Om het gesprek terug te brengen naar de kern – daar waar patiënt en zorg elkaar ontmoeten – delen onze ziekenhuizen de komende periode verhalen. Deze verhalen belichten wat goed gaat, waar de knelpunten liggen en wat nodig is om de integrale beweging voort te zetten. Hopelijk inspireren deze verhalen en illustreren ze dat we echt samen moeten zorgen voor een toekomstbestendige, hoogwaardige zorg die alle

lagen van de samenleving bereikt.

Laten we samen verder bouwen aan zorg die past, van de brede basis tot de top van de piramide.